

Juryrapport Drentse Architectuurprijs 2016

Initiatief: Architectuur Punt Drenthe

Jury: Aat Vos, Eric van de Kooij en Julietta Zanders

Inleiding

De tocht langs de genomineerde projecten in Drenthe leverde een inspirerende dag op. De discussie waaierde breed uit en ging over de architectuur, stedenbouw, landschapsarchitectuur, de natuur, tradities, de chemie in de samenwerking, het plezier van het ontwerpen, inventiviteit en uithoudingsvermogen, de inpassing in de omgeving en nieuwe trends en ontwikkelingen. De vakjury ging met het Architectuur Punt Drenthe op pad (met dank voor de gastvrije ontvangst van Aat en Suus Vos) om vervolgens op basis van eigen criteria en discussies een winnaar aan te wijzen.

Architectuur Punt Drenthe vroeg, via een open inschrijving, om interessante projecten. 19 inzendingen moesten worden teruggebracht naar een klein groepje genomineerden. Deze projecten werden bezocht en, wanneer mogelijk, met uitleg van opdrachtgever en architect.

De vakjury bestond dit jaar uit Aat Vos (Architect), Eric van de Kooij (Stedenbouwkundige) en Julietta Zanders (Architect). Dit drietal nam de opdracht aan om het Drentse project aan de wijzen dat óf het mooiste was van allemaal, óf het meest creatieve antwoord op de actuele situatie óf het meest uitdagend en vernieuwend - idealiter: alles tegelijk. Unaniem hebben zij een winnaar gekozen. De ontwerper van dit project wordt beloond met de Drentse Architectuur Prijs 2016.

Algemeen

De jury beoordeelt de inzendingen binnen de gestelde formele inzendingscriteria van de prijsvraag Parels van Drenthe en zal in het bijzonder letten op maatwerk, de relatie met- en meerwaarde voor de omgeving, de bijzondere vormgeving, innovatie en originaliteit en heeft aandacht voor materiaalgebruik, afwerking en detaillering. Ook is er aandacht voor de rol van de ontwerper/ architect, stedenbouwkundige of landschapsarchitect in het proces en de samenwerking met de opdrachtgever.

De jury roemde bij vele projecten de opdrachtgevers: door hun duidelijke keus voor kwaliteit, hun uithoudings- en doorzettingsvermogen, en hun geloof in de creativiteit en inventiviteit van sommige ontwerpen.

De jury heeft enorme waardering voor al de ontwerpers die Drenthe verrijken met hun interessante, vernieuwende, zorgvuldig ontworpen en goed gebouwde architectuur en stedenbouw.

DAP16 - projecten

Genomineerd (shortlist):

Atelier Pro - Onderwijs- en Sportpark Ezinge, Meppel
DLVZ/studio - Natuurlodges De Vier Eiken, Wapserveen
Architectuurstudio SKA - Schuurwoning, Eelderwolde
Latz + Partner - Raadhuisplein, Emmen

Geselecteerd (longlist):

Henning Larsen/Van den Berg/LKSVDD/Claessens Erdmann - Atlas Theater, Emmen
ZOFA architecten - Schuilmijt, Emmer Compascuum
De Zwarte Hond - Upgrade stadhuis, Assen
Room Ontwerp en Bouwadvies - Uitbreiding woning Uneken, Wachtum
VtS10 Architecten - Spoorhavenstraat 19, Coevorden
Architecten Meppel - Nieuwbouw woonhuis Sars, Uffelte
+PEIL architecten - Minimalisme in Baksteen, Eelderwolde
Kwint Architecten - Woonhuis, Midlaren

Ingezonden:

Sax Architecten- Boutenslaan 11, Assen
HJK Architecten- 't Neie Punt, Ruinen
Specht architecten - 4 dubbele woningen Visserstraat, Klijndijk
12wat - Woonhuis K, Assen
Co Architecten - De Esch, Emmen
VdP architecten- Oeverlibel, Eelderwolde
DAT architecten - Esdal College, Klazienaveen

Onderwijs- en sportpark Ezinge Meppel

Ezingerweg 51-58, Meppel

Atelier Pro

De jury vindt onderwijs- en sportpark Ezinge zeer interessant en ziet een goede symbiose tussen de opdrachtgever en de architect. Een complex en groot programma is op een logische manier ingepast in de omgeving, waardoor het geheel niet overkomt als een massaal gebouw. Ezinge is stedenbouwkundig goed waarbij de mooie en effectieve oplossingen voor de fietsenstalling opvallen.

De wens van de opdrachtgever om ontmoeting centraal te stellen en daarbij te zoeken naar intimiteit en identiteit van de verschillende gebruikersgroepen is zeer geslaagd. Positief is dat hier ook in het proces met leerlingen nog aandacht aangegeven wordt bij de verdere invulling.

De buitenruimtes zijn consistent stoer afgestemd op de doelgroep en passen bij het gebruik en de maatvoering van het gebouw. De vele interne looproutes roepen wel de vraag op naar duidelijke ankerpunten in het gebouw. Oriëntatie binnen had sterker gekund maar de verschillen in identiteit van diverse kleinschalige ruimtes zijn goed en werken een schaalverkleining in de hand, waardoor het gebouw een persoonlijke maat krijgt. In het interieur is veel en uniform wit gebruikt op veel afwerkingen (m.u.v. de vloer) waardoor het gebouw een anonimiteit krijgt op een voor het interieur te groot schaalniveau.

Ezinge heeft een vriendelijke uitstraling en de brutaliteit van het opvallende kunstwerk wordt als positief ervaren.

Natuurlodges “De vier eiken”
Oosteinde 14, Wapserveen
Wapserveen dlz/studio

Natuurlodges ‘De vier Eiken’ is een verleidelijk project. De weg naar de lodges loopt, tussen schapen door, als een prachtige laan richting een bospartij waarbij het landschap zich als een schilderij openbaart. Zowel de opdrachtgever als de architect verdienen grote lof voor de wijze waarop zij hebben weten vast te houden aan hun visie. Het verhaal over de uiteindelijke realisatie leest als een spannend boek, ware het niet dat de Nederlandse wet- en regelgeving (vooral over bouwen in het landschap) een schier ondoordringbaar moeras lijkt van elkaar overlappende instanties met onverwachte poelen van kruisende belangen, dat slechts voor de uiterst vasthoudende initiatiefnemer met succes te doorwaden lijkt. Het feit dat het hier toch gelukt is, getuigt van grote klasse. Dat het project thans wordt geafficheerd als een succesvol voorbeeld van bouwen in het landschap kan worden gezien als een les voor soortgelijke initiatieven in de toekomst.

Gebouw en landschap vormen een compositie waarin zichtlijnen en privacy zorgvuldig zijn afgewogen. De bewerkingen in het reliëf ondersteunen dit en zijn met zorg en goede keuzes door de hovenier uitgezocht. De jury vraagt zich af hoe de compositie van de huisjes eruit had gezien als er vanaf het begin integraal was samen gewerkt tussen de schaal van het interieur, de schaal van het gebouw en het landschap.

Het stedenbouwkundig lastige, misschien wel lastigste, aspect van deze opgave is het behoud van een individuele beleving van het landschap binnen een ensemble van losstaande elementen. De jury vraagt zich af of de gekozen methodiek (het plaatsen van een vierde blokje, de sauna, om het uitzicht van elk huisje in te kaderen) de meest optimale is, en stelt tevens vraagtekens bij de uitwerking van deze oplossing. Door het plaatsen van het vierde blokje krijgen de terrassen wel intimiteit en privacy. De luxe van een hout gestookte hot-tube en een eigen sauna bij een vakantiehuisje is, in combinatie met het landschap, fantastisch.

Natuurlodges ‘De vier Eiken’ ontstijgt de middelmaat van de vakantieparken en zou als voorbeeld gesteld moeten worden voor andere vakantieparken.

Schuurwoning Eelderwolde
Groningerweg 76, Eelderwolde
Architectenstudio SKA

De ingreep om het voormalig voorhuis te transformeren tot een bijgebouw, waardoor een even besloten als logisch erf ontstaat, getuigt van een groot stedenbouwkundig inzicht bij de architect. De doorwerking daarvan in de architecturale ontmoeting van nieuw en voormalig woonhuis is uitermate doeltreffend en met groot gevoel voor verschillende schaalniveaus vormgegeven, en resulteert in een prachtig intiem erf als overgang tussen de stad en het wonen. Het is misschien wel juist daarom dat de afwezigheid van een zorgvuldige overgang tussen het wonen en het landschap zo opvalt. Achter het huis, in de verwachte intimiteit van de tuin, valt de bezoeker weer onverwacht terug naar de stad - waar juist de rust, de ruimte en de stilte van het landschap vraagt om aandacht.

Schuurwoning Eelderwolde is een royaal huis met prachtige ruimten en mooie zichtlijnen. Het terras maakt de overgang van huis naar tuin vanzelfsprekend en had qua maatvoering nog wat royaler gekund. Het gebouw maakt maximaal gebruik van de oriëntatie op het landschap en alle begane grond ruimten hebben dan ook een duidelijke ruimtelijke relatie met de tuin en het landschap.

Opvallend is het mooie materiaalgebruik. Schuurwoning Eelderwolde laat zien een traditionele boerderij stijl heel goed gecombineerd kan worden met moderne architectuur.

Raadhuisplein Emmen
Raadhuisplein 1, Emmen
Latz + Partners

Het plein is een voorbeeldige ingreep die opmerkelijk overtuigend een even logische als on-Nederlandse allure toevoegt aan Emmen. Het bewijst dat grootschalige stedenbouwkundige vernieuwingen (tunnel, dierentuin, gewaagde accentverlegging van het centrum) mogelijk zijn, indien ze worden begeleid door een openbare ruimte die er toe uitnodigt om gebruikt te worden. Het plein reageert op de hoogteaccenten van het Theater en de Wildlands entree waardoor beide elkaar in een zorgvuldig evenwicht legitimeren.

Het Raadhuisplein heeft de potentie en de verleiding in zich om de broodnodige transformatie van de plinten rond het plein af te dwingen. Niet alleen architectonisch en esthetisch (soms is de gevelwand wel heel erg een achterkant, met schreeuwende kleuren en zonder enige plastiek vormgegeven), maar vooral ook programmatisch. Dit plein vraagt om een alzijdigheid in zowel ruimtelijke-, gebruiks- en programmatische kwaliteit, waarbij het functioneren gedurende een groot deel van de dag gewaarborgd kan gaan worden.

Het geheel bestaat uit vanzelfsprekende ruimten die het plein opdelen in verschillende gebruiksfuncties zonder de samenhang uit ogen te verliezen. Opvallend is het mooie materiaalgebruik, de goede maatvoering van het meubilair en de waterpartijen. De superbank is echt een vondst en draagt er mede toe bij dat het plein als een '3rd place' functioneert in de ware betekenis van het woord. Het is naast de bovenbeschreven verbinding vooral ook een bestemming an sich geworden.

Het fotogenieke Raadhuisplein is functioneel zonder saai of grootschalig te worden. Het is er prettig, comfortabel, passend bij Emmen en mooie toevoeging en verrijking van de stadsplattegrond en de stedelijke ruimtes in Emmen.

Op basis van de complexiteit van de opgave, de nieuwe identiteit van dit gebied en de toegevoegde waarde voor de stad heeft de vakjury unaniem besloten dat de Drentse

Architectuurprijs gaat naar **Raadhuisplein Emmen.**